

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

03.11.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Информационна агенция Фокус

✓ Васил Велев, АИКБ: Ще продължим с усилията за редукция на цената на тока, ако не постигнем успех, ще възобновим протестите

Ще продължим с усилията за редукция на цената на тока, ако не постигнем успех, ще възобновим протестите. Това каза за Агенция „Фокус“ председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по повод решението на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) да намали добавката „задължение към обществото“ с 2,8% за индустрията или с 1,07 лева за мегаватчас. „Смятаме, че през тези три месеца не беше направено достатъчно, даже не беше направено нищо, така че цената да се върне там, където беше“, посочи Велев. По думите му, за сега в тази посока има само добри намерения и предложения, които срещат разбиране и подкрепа, но тъй като заради месните избори парламентът спря да работи, те не са влезли нито в комисия и още по-малко в зала. „Това донякъде попречи на КЕВР да направи и по-голяма намаление. Това символично намаление е единствено на база на по-ниската цена на природния газ“, отбеляза Велев. „То можеше да бъде и по-голямо, ако не продължаваше порочната практика за субсидиране на топлоподаването на населението за сметка на цената на ел. енергията за индустрията. При нас има двойно кръстосано субсидирана на домакинствата - веднъж по линия на парното и топлата вода и втори път по линия на цена на едро и дребно. В Европейския съюз средното съотношение е 1 към 2,5 до 1 към 4, което означава, че цената на дребно е два пъти и полови по-висока от цената на едро, тоест тази, която се ползва от индустрията. У нас това съотношение е 1 към 1,4 – почти два пъти по-неблагоприятно за българската индустрия от колкото е средно в ЕС“, коментира председателят на АИКБ. Той съобщи, че веднага след изборите от работодателските организации са настояли за среща в парламента с участието на и КЕВР, за да бъде продължена работата по създаването на предпоставки за редукция на цената. „Ако тези наши усилия не се увещаят с успех, не ни остава нищо друго, освен да възобновим протестите“, заяви още Велев.

✓ Васил Велев, АИКБ: Минималното намаление на добавка „Задължение към обществото“ няма как да се отрази на общата цена на електроенергията

Минималното намаление на добавка „Задължение към обществото“ няма как да се отрази на общата цена на електроенергията. Това каза за Агенция „Фокус“ председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по повод решението на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) да намали добавката „Задължение към обществото“ с 2,8% за индустрията или с 1,07 лева за мегаватчас. „Това намаление е съвсем символично и то по никакъв начин не решава създадения проблем с увеличаването на цената на електроенергията“, категоричен бе Велев. Той припомни, че добавката бе увеличена двойно, тоест със 100 % и сега се връща обратно с едва 2.8%. „Тя бе удвоена и от 19 стана близо 38 лева, а сега ще стане 37. Тоест това намаление по никакъв начин не променя изводите от оценката на въздействието на увеличението и от анализа, че това драстично поскъпване на електроенергията в средносрочен план има потенциал да доведе до загуба на над 106 000 работни места и до по-малко продажби в индустрията от порядъка на 10 милиарда евро. „Особено, ако не бъде компенсирана електроинтензивната индустрия, а за сега няма изгледи това да се случи в обозримо бъдеще, тъй като наредбата, която е приета не е нотифицирана и не ясно кога ще бъде нотифицирана. Това може да не стане в рамките на години“, коментира Велев. Той уточни, че по този начин това, за което се разчиташе, че ще облекчи електроинтензивния бизнес, така както повеляват насоките на ЕК, у нас не се е състояло и в обозримо бъдеще няма да се състои. „Това означава, че не то трябва да се калкулира и ни остава само драстично увеличената цена на ел. енергията от 1 август, която води до неконкурентоспособност на българската индустрия, но не защото предприятията се управляват лошо, а защото имаме най-високата в ЕС ценова добавка „Задължение към обществото“ след Дания. Ние получаваме суровината ел. енергия на по-висока цена от преките си конкуренти“, отбеляза още Велев. Той бе категоричен, че това минимално намаление няма как да се забележи, тъй като то представлява под 1% от общата цена на електроенергията. „Този 1 лев е под 1% от цената на ел. енергията за мегаватчас, която е от порядъка на 130 лева. 1% от 130 лева е 1,30 лева, лесно е да се сметне“, заяви още председателят на АИКБ.

✓ Бизнесът иска още по-голяма редукция на цената на тока

Ако не постигнем успех, ще възобновим протестите

Ще продължим с усилията за редукция на цената на тока, ако не постигнем успех, ще възобновим протестите. Това каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). Повод за коментара му бе обявеното вчера решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) да намали добавката "задължение към обществото" с 2,8% за индустрията или с 1,07 лева за мегаватчас.

Смятаме, че през тези три месеца не беше направено достатъчно, даже не беше направено нищо, така че цената да се върне там, където беше, посочи Велев. Засега в тази посока има само добри намерения и предложения, които срещат разбиране и подкрепа, но тъй като заради месните избори парламентът спря да работи, те не са влезли нито в комисия и още по-малко в зала. "Това донякъде попречи на КЕВР да направи и по-голяма намаление. Това символично намаление е единствено на база на по-ниската цена на природния газ", отбеляза Велев. „

То можеше да бъде и по-голямо, ако не продължаваше порочната практика за субсидиране на топлоподаването на населението за сметка на цената на ел. енергията за индустрията. При нас има двойно кръстосано субсидирана на домакинствата - веднъж по линия на парното и топлата вода и втори път по линия на цена на едро и дребно. В Европейския съюз средното съотношение е 1 към 2,5 до 1 към 4, което означава, че цената на дребно е два пъти и полови по-висока от цената на едро, тоест тази, която се ползва от индустрията. У нас това съотношение е 1 към 1,4 – почти два пъти по неблагоприятно за българската индустрия от колкото е средно в ЕС", коментира председателят на АИКБ. Той съобщи, че веднага след изборите от работодателските организации са настояли за среща в парламента с участието на и КЕВР, за да бъде продължена работата за редукция на цената. Според него ако тези усилия на бизнеса не се увещаят с успех, протестите отново ще бъдат възобновени.

[ТВ България Он Ер](#)

✓ Бюджет 2016 е по-добър от предходните, смятат В. Велев и Н. Ненков

Трябва да се създаде методика за определяне на минимална работна заплата, убедени са социалните партньори

Бюджет 2016г. - по-добър от предходните. Зад тази теза се обединиха вицепрезидентът на КНСБ Николай Ненков и председателят на АИКБ Васил Велев в Сутрешния блок на Bulgaria ON AIR. Според Ваня Григорова от КТ Подкрепа Бюджет 2016 е безперспективен, защото взимаме нов дълг, с който да финансираме дефицит и отново се влиза в спирала на дълга, от която няма как да се излезе по този начин.

Ненков одобрява социалните промени, докато Велев това, че Бюджет 2016г. върви към по-бърза консолидация - оттук нататък обаче те имат големи различия.

"Бюджет 2016г. е по-добър от останалите както в социалната, така и в другите области, но не достатъчно. Защо? Предвижда се около 10% увеличение в 3 агенции, където заплатите са много ниски - в Социално подпомагане, в Агенцията по заетостта и в Главната инспекция по труда, с около 5% за Агенция митници и за НАП. Ще се повишат заплатите на учителите в средното образование и единият разходен стандарт за издръжка на ученик. Последното, което се очаква да е добро е повишаването на минималната работна заплата на 420 лева." - поясни Ненков позицията на синдикатите.

Държавата не губи от увеличението на минималната работна заплата, а даже и печели, смята Ненков. По думите му проблемът със сектор "Сигурност" не е от вчера - за него се заделят много, а на глава на населението служителите от този сектор превъзхождат показателя за много европейски страни.

Няма консенсус за равнището на минималната работна заплата, но има консенсус, че трябва да се утвърди методика за определяна на минималната работна заплата, подчерта Ненков.

Васил Велев поясни защо и за него Бюджет 2016г. е много по-добър от предишния преди неговата актуализация.

"Той е по-добър от пролетния вариант на проектобюджета. Дефицитът, който се предлага е по-нисък и се върви към по-бърза консолидация, Продължавайки да изреждаме плюсовете бихме казали, че продължава данъчна стабилност при ниски нива на преките данъци, което подкрепяме, както и стремежа за преразпределение на БВП през бюджета да бъде под 40% остава. За следващата година се планира да е 39,4% за разлика от тази година и актуализирания му вариант, който отива над 40%." - добави Велев.

Работодателите подкрепят всичко това, но бихме искали и един по-амбициозен бюджет от гледна точка на извършващите се реформи, които трябва да се видят в него от страна на по-бързата консолидация и по-бързо стигане на бюджет без дефицити.

"Прогнозата ни е за по-нисък икономически ръст. Предвиждаме 1,3% - 1,5% ръст на БВП. Според нас има няколко фактора, които не са калкулирани. Смятам, че китайската икономика е взета в предвид, но не достатъчно се оценяват нещата, които действат с пълна сила негативите от разменените санкции по повод Русия. В някои сектори те се оценяват с до 5% - 6%. Недостатъчно се оценява гръцката криза, която не е отминала. Към всичко това се прибавя драстичният скок на еленергията за индустрията. Не е калкулирана и бежанската криза. Добавяме и вътрешните - административната намеса на пазара на труда чрез драстичния скок на минималната работна заплата." - обясни Велев.

Минималната работна заплата за бизнеса не е 420 лева от догодина, а е 470 лева заради класовете прослужено време, поясни Велев. С това обаче Григорова не се съгласи с аргумента, че класове няма за всички работещи, а и частният бизнес често намира причина да не ги плаща.

Видеото може да видите [тук](#).

✓ Три работодателски организации против предложения ръст на минималните осигурителни доходи

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) категорично отхвърля предложения ръст на минималните осигурителни доходи (МОД) по длъжности и икономически дейности през 2016 г., включен в проекта на Закон за бюджета на ДОО за 2016 г. Това се казва в позиция на АОБР, изпратена до председателите на комисията по труда и социалната политика и бюджета Хасан Адемов и Менда Стоянова, както и до председателите на парламентарните групи в 43-то Народно събрание. Копие на позицията е изпратено и на социалния министър Ивайло Калфин.

В писмото от АОБР - АИКБ, БСК и БТПП, се казва, че предвиденият среден ръст на МОД от 8,6% за 2016 г. спрямо 2015 г. подменя постигнатите договорености. Договореният ръст за 48 икономически дейности от 6,2% е завишен административно на 7,5% за длъжности с договорени по-ниски стойности чрез въвеждане на праг от 420 лв., отговарящ на прогнозния размер на минималната работна заплата за 2016 г. За останалите 37 икономически дейности, в които не са постигнати споразумения, е предложено административно увеличение от 7,5%.

Административният среден ръст на МОД не съответства на динамиката на производителността на труда (при очакван ръст за 2015-2016 г. до 1%, според пролетната макроикономическа прогноза на ЕК), добавената стойност, БВП, заетостта, както и на очаквания ръст на потребителските и производствените цени, се казва още в становището на Асоциацията на организациите на българските работодатели.

Организациите, членуващи в АОБР, многократно са заявявали, че този подход, прилаган от 2003 г., включително и след отключване на глобалната икономическа криза от 2008 г., ограничава заетостта в региони, сектори, предприятия и групи в неравностойно положение на пазара на труда, с нискоквалифицирана и ниско платена заетост. Тази аргументация е представяна многократно и в препоръки на ЕК, Световната банка и МВФ, както и в проучвания, възложени от МТСП и Министерството на финансите.

Ефективният контрол, браншовото и фирмено колективно трудово договаряне следва да бъдат използвани като основен инструмент за борба с нелоялната конкуренция и недеklarирания труд, чрез които се избягва осигуряване върху реално изплатените трудови възнаграждения. В тази връзка АОБР:

1. Заявява отново подкрепа за ефективно колективно трудово договаряне, за отговорни и балансирани споразумения по размера на минималните работни заплати, отговарящи на икономическото състояние и перспективи на съответните предприятия и браншове, валидни само за участниците в съответните договорености.

2. Настоява компетентните контролни органи да изпълняват в пълен обем и с висока ефективност законово регламентираните им функции с цел драстично ограничаване на осигурителните измами и отклоняването от данъчни и осигурителни задължения.

3. Заявява категорична обща позиция за отмяна чл. 6, ал. 2, т. 3 на КСО, регламентиращ определянето на МОД по длъжности и икономически дейности, считано от 01.01.2016 г.

Ще обсъди общ призив към всички браншови организации на работодателите за преразглеждане на досегашната практика и преустановяване на всички бъдещи преговори по тяхното определяне.

✓ Работодатели скочиха срещу по-високите осигуровки за догодина

Защото не отговарят на икономическите реалности

Предвиденият среден ръст на минималните осигурителни доходи от 8,6% за 2016 г. спрямо 2015 г. подменял постигнатите договорености, се казва в специално становище

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) категорично отхвърля предложения ръст на минималните осигурителни доходи (МОД) по длъжности и икономически дейности през 2016 г., включен в проекта на Закон за бюджета на ДОО за 2016 г.

Това се казва в позиция на АОБР, изпратена до председателите на комисията по труда и социалната политика и бюджета Хасан Адемов и Менда Стоянова, както и до шефовете на парламентарните групи в 43-то Народно събрание. Копие на становището е изпратено и на вицепремиера и социален министър Ивайло Калфин.

В позицията на Асоциацията на индустриалния капитал в България, Българската стопанска камара и Българската търговско-промишлена палата се подчертава, че предвиденият среден ръст на МОД по длъжности и икономически дейности от 8,6% за 2016 г. спрямо 2015 г. подменя постигнатите споразумения между бизнеса и синдикатите.

Административният среден ръст на осигурителните прагове не съответства на динамиката на производителността на труда (при очакван ръст за 2015-2016 г. до 1%, според пролетната макроикономическа прогноза на ЕК), добавената стойност, БВП, заетостта, както и на очаквания ръст на потребителските и производствените цени, се казва в становището.

✓ Работодателите, но без КРИБ, искат държавата да не може да се меси за осигурителните прагове

Заради административна намеса по отношение на минималните осигурителни прагове, сложена на масата чрез проекта за Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО), АИКБ, БСК и БТПП поискаха държавата повече да не може да се меси по въпроса.

Гневът на работодателите беше предизвикан от следния текст в ЗБДОО: "Минималните осигурителни доходи по основните икономически дейности и групи професии нарастват средно с 8,6% за 2016 г. в сравнение с 2015 г., с ефект върху приходите от около 80 млн. лв. увеличение. За 2016 г. са договорени минималните осигурителни доходи за 48 икономически дейности със средно увеличение спрямо 2015 г. от 7,5 на сто. За останалите 37 икономически дейности, при които не са постигнати споразумения, е приложено административно увеличение на минималните осигурителни доходи със 7,5 на сто. Най-ниският минимален осигурителен доход е равен на 420 лв., което е и очакваният размер на минималната работна заплата от началото на 2016 г." Работодателите считат, че държавата не се е съобразила с постигнатите договорки със синдикатите в определени области и е изравнила всичко чрез въвеждане на праг от 420 лева, отговарящ на прогнозния размер на минималната работна заплата за догодина.

economic.bg

✓ Работодатели срещу ръста на минималните осигурителни доходи за 2016 г.

Според тях той е завишен в бюджета и подменя постигнатите договорености

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) категорично отхвърля предложението за ръст на минималните осигурителни доходи (МОД) по длъжности и икономически дейности през 2016 г., включен в проекта на Закон за бюджета на ДОО за 2016 г. Това се казва в позицията на АОБР, изпратена до председателите на комисията по труда и социалната политика и бюджета Хасан Адемов и Менда Стоянова, както и до председателите на парламентарните групи в 43-то Народно събрание. Копие на позицията е изпратено и на социалния министър Ивайло Калфин.

В АОБР членуват АИКБ, БСК и БТПП.

В писмото се казва, че предвиденият среден ръст на МОД по длъжности и икономически дейности от 8,6% за 2016 г. спрямо 2015 г. подменя постигнатите договорености. Договореният ръст за 48 икономически дейности от 6,2% е завишен административно на 7,5% за длъжности с договорени по-ниски стойности чрез въвеждане на праг от 420 лв., отговарящ на прогнозния размер на минималната работна заплата за 2016 г. За останалите 37 икономически дейности, в които не са постигнати споразумения, е предложено административно увеличение от 7,5%.

Административният среден ръст на МОД не съответства на динамиката на производителността на труда (при очакван ръст за 2015-2016 г. до 1%, според пролетната макроикономическа прогноза на ЕК), добавената стойност, БВП, заетостта, както и на очаквания ръст на потребителските и производствените цени, се казва още в становището на Асоциацията на организациите на българските работодатели.

Организациите, членувачи в АОБР, многократно са заявявали, че този подход, прилаган от 2003 г., включително и след отключване на глобалната икономическа криза от 2008 г., ограничава заетостта в региони, сектори, предприятия и групи в неравностойно положение на пазара на труда, с нискоквалифицирана и ниско платена заетост. Тази аргументация е представяна многократно и в препоръки на ЕК, Световната банка и МВФ, както и в проучвания, възложени от МТСП и Министерството на финансите.

Ефективният контрол, браншовото и фирмено колективно трудово договаряне следва да бъдат използвани като основен инструмент за борба с нелоялната конкуренция и недеklarирания труд, чрез които се избягва осигуряване върху реално изплатените трудови възнаграждения. В тази връзка АОБР:

1. Заявява отново подкрепа за ефективно колективно трудово договаряне, за отговорни и балансираны споразумения по размера на минималните работни заплати, отговарящи на икономическото състояние и перспективи на съответните предприятия и браншове, валидни само за участниците в съответните договорености.
2. Настоява компетентните контролни органи да изпълняват в пълен обем и с висока ефективност законово регламентираните им функции с цел драстично ограничаване на осигурителните измами и отклоняването от данъчни и осигурителни задължения.
3. Заявява категорична обща позиция за отмяна чл. 6, ал. 2, т. 3 на КСО, регламентиращ определянето на МОД по длъжности и икономически дейности, считано от 01.01.2016 г.
4. Ще обсъди общ призив към всички браншови организации на работодателите за преразглеждане на досегашната практика и преустановяване на всички бъдещи преговори по тяхното определяне.

✓ Всички големи работодатели, без КРИБ, са против минималните осигурителни прагове за догодина

Предложеният в проекта за Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за догодина категорично не се одобрява от три от национално представителните работодателски организации. Това става ясно от официална позиция на Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР). В АОБР влизат БСК, БТПП и АИКБ.

В писмо на АОБР до председателите на парламентарните комисии по труда и бюджета Хасан Адемов и Менда Стоянова се казва, че предвиденият от държавата среден ръст на МОД по длъжности и икономически дейности от 8,6% за 2016 г. спрямо 2015 г. подменя постигнатите договорености. Договореният ръст за 48 икономически дейности от 6,2% е завишен административно на 7,5% за длъжности с договорени по-ниски стойности чрез въвеждане на праг от 420 лв., отговарящ на прогнозния размер на минималната работна заплата за 2016 г. За останалите 37 икономически дейности, в които не са постигнати споразумения, е предложено административно увеличение от 7,5%.

Административният среден ръст на МОД не съответства на динамиката на производителността на труда (при очакван ръст за 2015-2016 г. до 1%, според пролетната макроикономическа прогноза на ЕК), добавената стойност, БВП, заетостта, както и на очаквания ръст на потребителските и производствените цени, се казва още в становището на Асоциацията на организациите на българските работодатели.

Именно тази административна намеса не се харесва на АОБР, заради което трите работодателски организации искат Законът за бюджета на държавното обществено осигуряване да не може да определя минималните осигурителни доходи в основните икономически дейности и квалификационни групи професии.

Организациите, членуващи в АОБР, многократно са заявявали, че този подход, прилаган от 2003 г., включително и след отключване на глобалната икономическа криза от 2008 г., ограничава заетостта в региони, сектори, предприятия и групи в неравностойно положение на пазара на труда, с нискоквалифицирана и ниско платена заетост. Тази аргументация е представяна многократно и в препоръки на ЕК, Световната банка и МВФ, както и в проучвания, възложени от МТСП и Министерството на финансите.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ Догодина най-голям ръст на заплати при ИТ, авточасти и енергетика

България е трета в Европа по увеличение на доходите

В три отрасли на икономиката ще има най-голямо увеличение на заплати през следващата година. Това показва проучване на "АОН България".

На първо място е производството на авточасти, където се очаква ръст на възнагражденията с 4,8%. В енергийния сектор увеличението ще е 4,7%, а в информационните технологии - 3,9%.

Проучването показва, че вдигането на заплати ще бъде по-високо в производството, отколкото при услугите. В сектор фармация заложеният ръст на възнагражденията е 3,2%, в химическата индустрия - 2,6 на сто.

При бързооборотните стоки са очаква покачване с 3,2% през 2016 г. В този сектор влизат хранителната индустрия и напитките.

Почти същите увеличения на заплатите както през 2015 г. са заложили в банковия сектор и финансите (2,3%) и телекомуникациите (2,9%). При услугите най-голям скок на възнагражденията се очаква при информационните технологии, но то е по-ниско с 0,2% от това през тази година. Планираните увеличения са еднакви като проценти както за висшето ръководство, така и за средния мениджмънт и за редовите служители, посочват авторите на проучването.

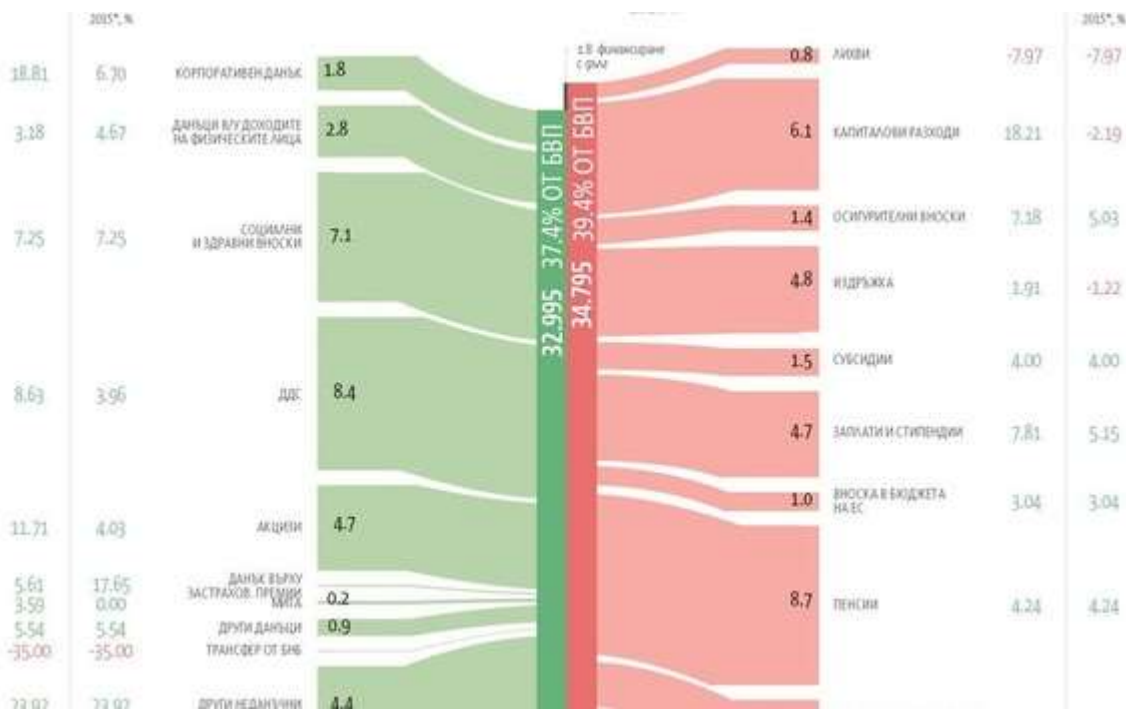
Като цяло не се очаквало чувствително увеличение на заплатите спрямо 2015 г. За тази година то средно е 3,6%. Заради дефлацията реално има увеличение на покупателната способност на заплатите.

България се нарежда и в първите три места по ръст на доходите в Европа. На първо място е Русия (8,1%), следвана от Сърбия (5,1%). Унгария се движи със сходни на България темпове и е планирала средно увеличение на заплащането от 3,5%.

В дъното на класацията са Гърция (2%), Франция (2,4%) и Белгия (2,5%).

✓ Бюджет 2016 в седем графики

Как ще изглеждат държавните финанси през следващата година

Данъчните и неданъчните приходи в бюджета за осма поредна година ще бъдат по-малко от разходите на правителството. Разликата през 2016 г. е 1.8 млрд. лв.

АКТУАЛИЗАЦИЯТА, млн. лв.

Ведомствата получиха общо 390 млн. лв. от актуализацията. МВР взе 180 млн. лв., а военното ведомство - близо 60 млн. лв.

Преразпределението в бюджета намалява като дял от brutния вътрешен продукт. В номинално изражение обаче общите разходи се увеличават.

Най-голяма част от разходите в бюджета са насочени към социални политики. През 2016 г. има увеличение и при сектор "Отбрана и сигурност"

РАЗХОДИ НА НАЦИОНАЛЕН ФОНД - СМЕТКА ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС

ПРИХОДИ НА НАЦИОНАЛЕН ФОНД - СМЕТКА ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС

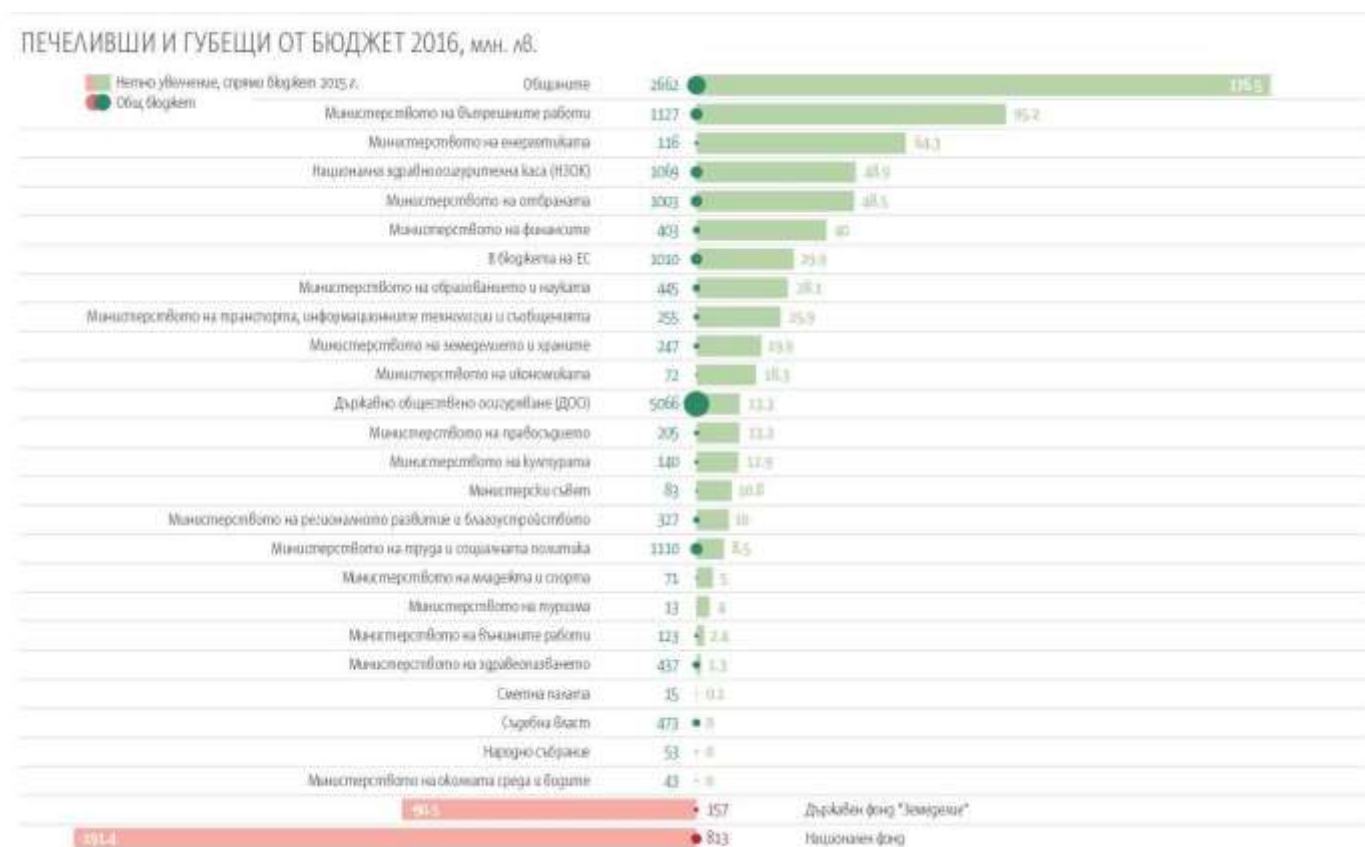
ИЗТОЧНИК: МФ

2016 г. ще е годината с най-малко постъпления от европейските фондове заради преходния период между двата програмни периода. Правителството ще компенсира с повече капиталови разходи от националния бюджет.

Бюджетният дефицит ще се свива по-бързо през следващите три години. Новата прогноза е той да падне до 1% през 2018 г.

Най-печеливши от Бюджет 2016 за пореден път са силовите министерства и най-вече МВР. През следващата година значителна сума ще получи и Министерството на енергетиката.

ПЕЧЕЛИВШИ И ГУБЕЩИ ОТ БЮДЖЕТ 2016, МЛН. ЛВ.

Най-печеливши от Бюджет 2016 за пореден път са силовите министерства и най-вече МВР. През следващата година значителна сума ще получи и Министерството на енергетиката.

investor.bg

✓ Приходите от лихви и такси подкрепят финансовите резултати на банките

Принос имат ниските разходи за лихви и инвестициите в ценни книжа, а не толкова кредитирането, което през третото тримесечие на 2015 г. почти не помръдва

Освен печалбата в края на септември 2015 г. растат и активите на банковата система. Покачването на двата показателя обаче се дължи повече на приходите от лихви, такси и комисиони, ниските разходи за лихви и инвестициите в ценни книжа, а не толкова на кредитирането, което през третото тримесечие не помръдва съществено.

Общата сума на активите на 28-те банки, които оперират у нас, се покачва с 1,6 млрд. лв. за три месеца и с 3,6 млрд. лв. за година до 85,48 млрд. лв., показват изчисленията на Investor.bg на база данните на Българска народна банка (БНБ).

В края на деветмесечието на 2015 г. петте най-големи банки по размер на активите са УниКредит Булбанк, Банка ДСК, Първа инвестиционна банка (ПИБ), Обединена българска банка (ОББ) и Райфайзенбанк България. От тях само активите на ОББ намаляват на годишна база, както и активите на още 5 банки от всички, които осъществяват дейност у нас.

Но по-интересно е да се погледне каква е динамиката при някои от позициите в активната страна на банковите баланси като кредитите и инвестициите в ценни книжа, например, и при някои от основните им приходоизточници, каквито са лихвите, таксите и комисионите.

На първо място, банките успяват да увеличат своя нетен лихвен доход, т.е. разликата между приходите от лихви, които генерират от отпуснатите от тях кредити, и разходите за лихви, които плащат по депозитите. Тенденцията по-скоро е обусловена от спада на лихвените проценти по депозитите, а не толкова от нарасналия приход от лихви заради ръст в кредитирането, който също страда заради понижението на лихвените проценти по кредитите. Все пак цената на привлечения ресурс спада по-бързо, отколкото цената на заемния.

Нетният лихвен доход на сектора се покачва с 8% на годишна база, или със 154 млн. лв., до 2,06 млрд. лв. Прирастът е за сметка на по-ниските лихвени разходи, които в края на септември 2015 г. възлизат на 701 млн. лв. при над 1 млрд. преди година. Това е спад от над 30% на годишна база. Същевременно приходите от лихви се равняват на 2,765 млрд. лв., като намаляват със 6,9% на годишна база, което е ефект от отслабената кредитна дейност и по-ниските лихвени проценти по кредитите.

Второ, висок е също нетният доход от такси и комисиони, т.е. разликата между размера на таксите и комисионите, които банките получават в замяна на предоставяните от тях продукти и услуги, и размера на таксите и комисионите, които кредитните институции плащат за получаваните услуги. Причината се корени в по-високите приходи на банките по това перо, въпреки че разходите по тази линия растат, но базата е ниска.

За деветте месеца на 2015 г. нетният доход от такси и комисиони се равнява на 657,8 млн. лв. Това е ръст от 7,9% на годишна база. В края на период приходите от такси са за 758,4 млн. лв., а разходите – за 100 млн. лв., като се повишават с 9% и 17,7% на годишна база.

Нетният лихвен доход и нетният доход от такси и комисиони до голяма степен зависят от кредитния процес на банките. Показателите се влияят както от търсенето и предлагането на заеми, така и от изменението на лихвените проценти.

През третото тримесечие на 2015 г. кредитирането за домакинствата и фирмите е вяло. За този период банките са отпуснали с 0,54% повече потребителски кредити и едва 0,02% повече жилищни ипотечни заеми спрямо края на юни. Общият портфейл от кредити, предназначени за потребление, в края на септември се равнява на 8,878 млрд. лв. при 8,844 млрд. лв. жилищно финансиране.

В потребителския сегмент в периода юли-септември най-много заеми са раздали Централна кооперативна банка (22,9 млн. лв.), Сосиете Женерал Експресбанк (20,2 млн. лв.), ТИ БИ Ай Банк (7 млн. лв.), Алианц Банк България (4,4 млн. лв.) и СиБанк (3,6 млн. лв.)

В края на септември 2015 г. най-голям е потребителският кредитен портфейл на Банка ДСК – 2,56 млрд. лв., ОББ – 1,03 млрд. лв., Юробанк – 902 млн. лв., Райфайзенбанк – 936 млн. лв., и Сосиете Женерал Експресбанк – 790 млн. лв.

При жилищното кредитиране в края на деветмесечието на 2015 г. топ 5 на пазара се формира от Банка ДСК – 2,07 млрд. лв., УниКредит – 1,61 млрд. лв., Юробанк - 1,13 млрд. лв., ОББ – 1,03 млрд. лв., и ПИБ – 598 млн. лв.

През периода юли-септември кредитирането за нефинансовите предприятия е нагоре с 0,9% спрямо края на юни. Обемът му нараства с 314 млн. лв. за три месеца до 34,176 млрд. лв. Най-много кредити за фирмите през периода са раздали ОББ (199 млн. лв.), ПИБ (187 млн. лв.), Търговска банка Д (38,9 млн. лв.), УниКредит (35,7 млн. лв.) и Българска банка за развитие (24,6 млн. лв.)

В края на септември 2015 г. с най-голям портфейл фирмени кредити са УниКредит (7,03 млрд. лв.), ПИБ (4,93 млрд. лв.), ОББ (2,97 млрд. лв.), Юробанк (2,23 млрд. лв.) и Райфайзенбанк (2,21 млрд. лв.)

При слабото кредитиране банките търсят други начини, за да реализират доходност, като например инвестират в ценни книжа. В края на септември 2015 г. делът на инвестициите в ценни книжа намалява до 12,6% от общите активи на банковата система. Става дума за вложения в размер на 10,4 млрд. лв., което е с 5,5% по-малко спрямо юни.

Най-много инвестиции в ценни книжа през периода юли-септември правят УниКредит – 117,3 млн. лв. до 2,23 млрд. лв. обем на инвестиционния портфейл, Българска банка за развитие – 45 млн. лв. до 268,5 млн. лв., и Банка ДСК – с 12,2 млн. лв. до 666,4 млн. лв.

Иначе с най-голям обем на портфейла след УниКредит са ОББ с 1,04 млрд. лв., ЦКБ с 911,6 млн. лв., ПИБ със 793,1 млн. лв. и Райфайзенбанк със 729,8 млн. лв.

Класация на банките по активи (в хил. лв.)

№	Наименование на банката	Сума на активите през деветмесечието на 2014 г.	Сума на активите през деветмесечието на 2015 г.	Изменение в хил. лв.	Изменение в %
1	УниКредит Булбанк АД	13,879,452	16,427,589	2,548,137	18.36%
2	Банка ДСК ЕАД	9,381,502	10,436,539	1,055,037	11.25%
3	Първа инвестиционна банка АД	8,401,807	8,774,501	372,694	4.44%
4	Обединена българска банка АД	6,517,157	6,437,056	-80,101	-1.23%
5	Райфайзенбанк (България) ЕАД	6,276,484	6,374,367	97,883	1.56%
6	Юробанк България АД	6,093,922	5,518,679	-575,243	-9.44%
7	Сосиете Женерал Експресбанк АД	4,250,011	5,147,720	897,709	21.12%
8	Централна кооперативна банка АД	3,811,849	4,593,888	782,039	20.52%
9	Банка Пиреос България АД	3,460,285	2,733,832	-726,453	-20.99%
10	СИБАНК ЕАД	2,279,443	2,520,682	241,239	10.58%

11	АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ АД	2,191,986	2,405,389	213,403	9.74%
12	Инвестбанк АД	1,729,364	1,931,957	202,593	11.71%
13	БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД	1,893,371	1,813,987	-79,384	-4.19%
14	ПроКредит Банк (България) АД	1,373,444	1,457,850	84,406	6.15%
15	Общинска банка АД	1,233,420	1,295,950	62,530	5.07%
16	Интернешънъл асет банк АД	1,005,194	1,162,152	156,958	15.61%
17	АЛФА БАНКА- КЛОН БЪЛГАРИЯ	3,478,657	1,012,616	- 2,466,041	-70.89%
18	Българо-американска кредитна банка АД	754,934	963,977	209,043	27.69%
19	Ситибанк Европа АД, клон България	791,702	864,727	73,025	9.22%
20	БНП Париба С.А. - клон София	616,644	755,460	138,816	22.51%
21	ИНГ Банк Н.В. - клон София	535,824	730,810	194,986	36.39%
22	Търговска банка Д АД	696,533	705,416	8,883	1.28%
23	ТИ БИ АЙ Банк ЕАД	417,522	564,236	146,714	35.14%
24	Токуда банк АД	425,485	425,695	210	0.05%
25	ТЪРГОВСКА БАНКА ВИКТОРИЯ ЕАД	-	171,219	-	-
26	Тексим Банк АД	140,546	165,280	24,734	17.60%
27	Те-Дже ЗИРААТ БАНКАСЪ - клон София	59,558	80,975	21,417	35.96%
28	ИШБАНК АГ - клон София	11,569	10,668	-901	-7.79%
Общо за банковата система		81,707,665	85,483,217	3,604,333	4.41%

Класация на банките по инвестиции в ценни книжа (в хил. лв.)

№	Наименование на банката	Към 30 юни 2015 г.	Към 30 септември 2015 г.	Изменение в хил. лв.	Изменение в %
1	УниКредит Булбанк АД	2,112,139	2,229,453	117,314	5.55%
2	Обединена българска банка АД	1,151,049	1,042,277	-108,772	-9.45%
3	Централна кооперативна банка АД	1,086,664	911,595	-175,069	-16.11%
4	Първа инвестиционна банка АД	847,943	793,085	-54,858	-6.47%
5	Райфайзенбанк (България) ЕАД	757,153	729,819	-27,334	-3.61%
6	Банка ДСК ЕАД	654,165	666,405	12,240	1.87%
7	Общинска банка АД	726,235	589,821	-136,414	-18.78%
8	Инвестбанк АД	555,334	518,387	-36,947	-6.65%
9	Юробанк България АД	509,583	493,590	-15,993	-3.14%
10	Сосиете Женерал Експресбанк АД	556,381	475,285	-81,096	-14.58%
11	АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ АД	514,312	461,815	-52,497	-10.21%
12	СИБАНК ЕАД	393,082	327,738	-65,344	-16.62%
13	БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД	223,479	268,527	45,048	20.16%
14	Търговска банка Д АД	225,897	224,296	-1,601	-0.71%
15	Ситибанк Европа АД, клон България	200,113	197,623	-2,490	-1.24%
16	Интернешънъл асет банк АД	125,621	121,074	-4,547	-3.62%
17	ИНГ Банк Н.В. - клон София	130,902	116,608	-14,294	-10.92%
18	Токуда банк АД	112,972	108,550	-4,422	-3.91%

19	Българо-американска кредитна банка АД	54,341	55,942	1,601	2.95%
20	Тексим Банк АД	29,620	31,259	1,639	5.53%
21	ПроКредит Банк (България) АД	19,967	19,956	-11	-0.06%
22	Те-Дже ЗИРААТ БАНКАСЪ - клон София	17,201	17,098	-103	-0.60%
23	Банка Пиреос България АД	17,589	16,660	-929	-5.28%
24	БНП Париба С.А. - клон София	2,502	2,442	-60	-2.40%
25	ТИ БИ АЙ Банк ЕАД	2,087	2,086	-1	-0.05%
26	ИШБАНК АГ - клон София	0	0	0	0
27	ТЪРГОВСКА БАНКА ВИКТОРИЯ ЕАД	0	0	0	0
28	АЛФА БАНКА- КЛОН БЪЛГАРИЯ	0	0	0	0
Общо за банковата система		11,026,331	10,421,391	-604,940	-5.49%

Таблицы: Изчисления на Investor.bg по данни на БНБ

epicenter.bg

✓ Сред специалностите на бъдещето са ИТ, медицина, био земеделие, редки езици

Ученето през целия живот от предпоставка за успех се превръща във въпрос на оцеляване. Много от квалифицираните български специалисти, особено в сферата на ИТ, медицина, аграрни науки, редки езици, намират по-добра реализация в чужбина и цели професионални общности у нас застаряват или остават незапълнени.

На фона на тази тенденция дебатът как българското висшето образование и бизнес да заработят ръка за ръка става все по-належащ. Това коментират ректори и зам.-ректори на университети, които ще участват в кръгла маса "Образованието като кауза и бизнес". Събитието ще бъде част от предстоящата Единадесета световна среща на българските медии, която ще се проведе от 4 до 8 ноември в Атина с организатори Българската телеграфна агенция и Асоциацията на българските медии по света.

Младите избират професия според престижа ѝ, не какво ще се търси

Кандидат-студентите обикновено се насочват към това, което се търси в момента и рядко избират бъдещата си професия според това какви кадри ще са необходими след четири-пет години.

"Затова родителите и младите хора е добре да се вслушват в мнението на университетските преподаватели, които виждат тенденциите в перспектива. Министерството на образованието е необходимо да приоритизира специалностите, за които ще бъдат необходими подготвени кадри след 4-5 години", коментира проф. Димитър Греков, ректор на Аграрния университет в Пловдив.

Аграрният университет в Пловдив се стреми да подготвя кадри спрямо конкретните необходими на бизнеса в близко бъдеще, каквито са например специалистите по информационни технологии в земеделието, по биологично земеделие, аграрно инженерство, декоративно градинарство, аграрен и еко туризъм. Университетът работи в партньорство с някои от най-големите фирми от аграрния и туристическия бизнес и по време на обучението си студентите могат да провеждат стажа там с перспективата за кариерно развитие.

В областта на медицинското образование бизнесът проявява интерес към лекарите, медицинските сестри и акушерките и голям брой точно такива специалисти ще бъдат необходими в близко бъдеще, поради масовото напускане на страната на

подготвените кадри, изтъква проф. д-р Каролина Любомирова, зам.-ректор по учебната дейност в Медицински университет – София.

Българското медицинско образование е признато в Европа и е особено привлекателно и за чуждестранните студенти, защото таксите и средствата за живот у нас са по-ниски, качеството на обучение и практика е много добро и гарантира пълна реализация на пазара на труда след дипломирането, допълва проф. Любомирова.

"Бройките не са заети точно в сферите, в които се търсят подготвени кадри. Такива са например редките езици, в това число и всички славянски езици, а търсенето е огромно. Слаб е интересът и към френския и немския език, което също е учудващо", споделя проф. Христо Бонджолов, ректор на Великотърновския университет "Св. Св. Кирил и Методий.

"Има огромен интерес от аутсорсинг фирми, които искат да работят заедно с университета тук на място. Те имат осигурени пазари и работа, а тук намират квалифицирана работна ръка. Това е една възможност, в рамките на следването, нашите студенти да имат практика и да бъдат наети, ако са добри специалисти, веднага след завършването си", коментира той и изтъква, че бизнесът е адаптивен и търси добрите комбинации, предлаганите работни места към момента са около 400, а заетите са малко над 200.

"Нашата идея е специалностите да бъдат комбинирани с езиците. Право с два чужди езика и икономика, например, е великолепна подготовка за един млад специалист, излязъл на пазара на труда. Така работата ще търси него, а не той нея", пояснява проф. Бонджолов.

Българският бизнес трябва да влага повече в наука

"Въпреки съществуващите изключения в повечето сфери, българският бизнес все още не влага значими средства в наука. Българската стопанска камара разработи успешно компетенциите за множество професии, с което създаде представа за това как трябва да се насочи висшето образование, но като цяло бизнесът е критично настроен към работата на университетите, обвинявайки ги, че образованието в тях не е достатъчно практическо. И двете страни не са достатъчно активни в сътрудничеството при създаването на нови учебни програми", коментира проф. д-р Людмил Георгиев, заместник-ректор по научноизследователската и международната дейност на Нов български университет (НБУ).

"Но ние винаги сме били отворени към сътрудничество с бизнеса. Разработили сме система от практически курсове и сме в очакване да заяви желанието си за съвместно разработване на учебните програми на бъдещето, по които да подготвим необходимите специалисти", казва проф. Георгиев.

"Докато паметливият знае много неща, например, и може да цитира Шекспир наизуст, интелигентният човек умее да прави сложни мисловни конструкции като прехвърля знания от една сфера в друга, демонстрира сложна асоциативност", казва проф. д-р Людмил Георгиев, заместник-ректор по научноизследователската и международната дейност на НБУ. Затова освен високата студентска мобилност между различните специалности и възможностите за индивидуализиране на образованието, чрез широка избираемост на програмите, по които се обучават студентите, НБУ създава и алтернативни програми, насочени към бъдещето, които представляват комбинации между информатика, психология, социални науки. За пръв път в човешката история живеем във време, в което възрастните, в много отношения, се учат от по-младите. Досега в нито един етап от човешкото развитие не е имало такава възможност. Но тази огромна промяна остава масово неразбрана", казва проф. Георгиев.

"Представата за завършена квалификация отдавна не съществува, и въпреки това, често получилият диплома за висше образование си мисли, че има завършено знание завинаги.

"Икономическата действителност налага на много хора да работят по 2-3 неща, и същевременно, да учат непрекъснато. В тяхна услуга организирахме дистанционното и продължаващото образование и обучение. Онези, които учат непрекъснато, се адаптират много по-успешно към съвременния пазар на труда, останалите влошават конкурентноспособността си", допълва проф. Георгиев.